

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Інститут економіки та менеджменту
Кафедра фінансів і економіки природокористування

06-03-02

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк

“ _____ ” _____ 20__ р.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

„ Управління захистом комерційної таємниці на підприємстві ”

спеціальність: **073 „ Менеджмент ”**

спеціалізація: **„Управління фінансово-економічною безпекою”**

Робоча програма «Управління _____ том комерційної таємниці на підприємстві» для студентів за спеціальністю 073 «Менеджмент». Рівне: НУВГП, 2016. – 12 с.

Розробник: Білоус Н.М., доцент кафедри фінансів і економіки природокористування, к.е.н.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів і економіки природокористування

Протокол від «31» серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри _____

(Мельник Л.В.)

Схвалено науково-методичною комісією НУВГП за спеціальністю 073 «Менеджмент» зі спеціалізації «Управління фінансово-економічною безпекою»

Протокол від « 31 » серпня 2016 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____

(Мельник Л.М.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність 073 «Менеджмент»	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціалізація «Управління фінансово-економічною безпекою»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		6-й	6-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: 0		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		11-й	12-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 6	Рівень вищої освіти: магістр	Лекції	
		16 год.	2 год.
		Практичні	
		16 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		58 год.	82 год.
		Індивідуальні завдання:	
		0 год.	
Вид контролю:			
екзамен	екзамен		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і

індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 36% до 64 %; для заочної форми навчання – 9 % до 81 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Управління захистом комерційної таємниці на підприємстві» є викладення студентам необхідних теоретичних основ, методичних підходів і практичних навичок щодо принципів, прийомів і методів ефективного захисту комерційної таємниці на підприємстві.

Завдання дисципліни «Управління захистом комерційної таємниці на підприємстві» – засвоєння теоретичних та практичних основ управління захистом комерційної таємниці на підприємстві, розуміння сутності організації та взаємозв'язку її внутрішніх елементів та зовнішнього середовища. На сучасному етапі все більше зростає значення комерційно цінної науково-технічної, технологічної інформації у господарському обігу.

На сьогодні інформація суб'єкта господарювання – це об'єкт права власності, від захищеності якого залежить ефективність його діяльності. Втрата інформації може призвести до збитків, а в деяких випадках до банкрутства. В умовах жорсткої конкуренції дуже важливо зберегти інформацію, яка має значення для суб'єкта господарювання, бо вона може стати власністю конкурентів, які використовують її у власних потребах, яка вважається комерційною таємницею.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен:

знати: поняття комерційної таємниці; основи управління захистом комерційної таємниці на підприємстві; сучасні проблеми й тенденції розвитку системи правових знань у даній сфері; систему захисту комерційної таємниці на підприємстві; положення нормативно-правових актів, що регламентують правомочності суб'єктів господарювання щодо управління захистом;

вміти: вільно оперувати понятійним апаратом права для розкриття сутності та механізмів захисту комерційної таємниці на підприємстві, володіти методиками управління захистом комерційної таємниці на підприємстві; вибирати найефективніші методи захисту комерційної таємниці на підприємстві; давати правову характеристику загрозам

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Правове регулювання захисту комерційної таємниці на підприємстві

Тема 1. Сутність, ознаки та види інформації

Інформаційне право та інформаційна діяльність в Україні. Підприємства, як суб'єкти інформаційної діяльності. Види інформації з обмеженим доступом та їх особливості.

Правові ознаки інформації. Види інформації, що можуть відноситися до комерційної таємниці на підприємстві.

Тема 2. Поняття і правові ознаки комерційної таємниці що є власністю підприємства

Передумова виникнення актуальності захисту комерційної таємниці на підприємстві. Поняття та зміст комерційної таємниці. Основні ознаки комерційної таємниці.

Суб'єкти права власності на комерційну таємницю. Повноваження власника відомостей, що становлять комерційну таємницю.

Тема 3. Формування системи організаційно-правового захисту комерційної таємниці підприємства, її елементи

Механізм формування системи відомостей, що визначаються комерційною таємницею та конфіденційною інформацією підприємства.

Положення про комерційну таємницю та конфіденційну інформацію на підприємстві. Інструкція про порядок підготовки, обліку, зберігання та знищення документів і матеріалів, що містять комерційну таємницю та конфіденційну інформацію. Статутні положення, правила внутрішнього розпорядку, посадові інструкції.

Тема 4. Правове регулювання порядку забезпечення комерційної таємниці при укладенні господарських договорів

Умови договору, які в обов'язковому порядку мають бути визначені при укладенні договору щодо забезпечення захисту комерційної таємниці.

Допуск до комерційної таємниці, відмежування від доступу до комерційної таємниці. Порядок укладення договорів з особами, які мають допуск до комерційної таємниці.

Перевірка якості ділових партнерів за договором. Основні засоби здобуття інформації щодо ділових партнерів.

Змістовний модуль 2. Основні засади захисту комерційної таємниці на підприємстві

Тема 5. Відповідальність за порушення законодавства про комерційну таємницю

Поняття та види відповідальності. Підстави настання відповідальності. Склад правопорушення.

Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про комерційну таємницю. Цивільно-правова відповідальність за порушення законодавства про комерційну таємницю.

Кримінально-правова відповідальність за порушення законодавства про комерційну таємницю.

Тема 6. Охорона комерційної таємниці

Основні права на комерційну таємницю. Сутність охорони комерційної таємниці. Способи і форми захисту комерційної таємниці. Активна та пасивна охорона інформації комерційної таємниці.

Відомості, що не становлять комерційної таємниці.

Визнання права власності на комерційну таємницю; зупинення дій, що порушують право на комерційну таємницю; компенсація моральної шкоди; стягнення з особи, що порушила права, завданих збитків.

Тема 7. Засади захисту комерційної таємниці у договірних відносинах з контрагентами

Методи захисту комерційної таємниці. Цивільно-правовий та адміністративно-правовий захист комерційної таємниці. Необхідність створення підрозділів захисту комерційно-цінної інформації на підприємстві.

Основні засади кримінального захисту комерційної таємниці в договірних відносинах. Застосування технічних засобів захисту інформації.

Тема 8. Захист комерційної таємниці в міжнародному законодавстві

Міжнародні договори в галузі охорони та захисту комерційної таємниці. Законодавство іноземних країн стосовно захисту комерційної таємниці.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усьо го	л	п	с.р.	усьо го	л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Правове регулювання захисту комерційної таємниці на підприємстві								
Тема 1. Сутність, ознаки та види інформації	9	2	2	5	10,5	-	0,5	10
Тема 2. Правові ознаки комерційної таємниці що є власністю підприємства	9	2	2	5	10,5	-	0,5	10
Тема 3. Формування систем організаційно-правового захисту комерційної таємниці підприємства, її елементи	11	2	2	7	13	0,5	0,5	12
Тема 4. Правове регулювання порядку забезпечення комерційної таємниці	9	2	2	5	11	0,5	0,5	10
Разом за модулем 1	38	8	8	22	45	1	2	42
Змістовий модуль 2. Основні засади захисту комерційної таємниці на підприємстві								
Тема 5. Відповідальність за порушення законодавства про комерційну таємницю	13	2	2	9	11,5	0,5	1	10
Тема 6. Охорона комерційної таємниці	13	2	2	9	11	-	1	10
Тема 7. Засади захисту комерційної таємниці у договірних відносинах з контрагентами	13	2	2	9	11	-	1	10
Тема 8. Захист комерційної таємниці в міжнародному	13	2	2	9	11,5	0,5	1	10

законодавстві								
Усього годин	90	16	16	58	90	2	6	82

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Тема 1. Поняття комерційної таємниці	2	0,5
2.	Тема 2. Проблеми правового захисту комерційної таємниці в Україні	2	0,5
3.	Тема 3. Системи організаційно-правового захисту комерційної таємниці	2	0,5
4.	Тема 4. Правове регулювання порядку забезпечення комерційної таємниці при укладенні господарських договорів	2	0,5
5.	Тема 5. Адміністративна, цивільно-правова і дисциплінарна відповідальність у сфері обігу відомостей, що становлять інформацію з обмеженим доступом підприємства	2	1
6.	Тема 6. Засади захисту комерційної таємниці у договірних відносинах з контрагентами	2	1
	Тема 7. Захист інформаційного середовища підприємства відповідно до міжнародних стандартів	2	1
7.	Тема 8. Стратегії управління захистом комерційної таємниці на підприємстві	2	1

 Національний університет водного господарства та природокористування	Разом	16	6
---	--------------	----	---

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

Підготовка до аудиторних занять – 0,5 год./1 год. занять

Підготовка до контрольних заходів – 6 год. на 1 кредит ЄКТС

Опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях - (0,25 год./ 1 год. лекцій).

6.1. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Проробка лекційного матеріалу (0,25 год./ 1 год. лекцій)	8	14
2.	Підготовка до практичних занять (0,5 год./ 1 год. занять)	10	18
3.	Підготовка до тестування	20	20
4.	Проробка питань програми які не викладались на лекціях (2 год./ 1 год. в лекційному викладі)	20	30
	Разом	58	82

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Управління захистом комерційної таємниці на підприємстві» для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій таких, як: проблемні лекції; робота в малих групах; семінари-дискусії; кейс-метод; ділові ігри. Під час лекційного курсу застосовується слайдова презентація (у програмі Microsoft Power Point»), роздатковий матеріал, ілюстраційні матеріали та схеми.

На практичних заняттях:

– використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, розвитку пам'яті;

– проводиться дискусійне обговорення проблемних питань;

- задаються провокаційні питання;
- проводиться ділове та психологічне тестування.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання (25 тестів, одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих).

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з практичних занять – на основі перевірки виконаних завдань.

Підсумковий контроль знань відбувається на екзамені у письмовій формі у вигляді екзаменаційних завдань, які включають: теоретичну частину – 25 тестів (одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих) та два теоретичних питання лекційного курсу; практичну частину. Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Розрахункові завдання, задачі (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не

конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, але містять окремі недоліки;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
7	7	7	7	8	8	8	8		

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90–100	відмінно
82–89	добре
74–81	
64–73	задовільно
60–63	
35–59	
0–34	незадовільно з можливістю повторного складання незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Управління захистом комерційної таємниці на підприємстві» включає:

- опорний конспект лекцій на паперовому носію;
- опорний конспект лекцій на електронному носію;

11. Рекомендована література

Базова

1. Бондар О.В. Ситуаційний менеджмент [текст] / О.В. Бондар. – К. : Центр учбової літератури, 2014. – 388 с.
2. Господарський кодекс України [текст] : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 18.
3. Марущак А.І. Правові основи захисту інформації з обмеженим доступом : курс лекцій / А.І. Марущак. – К. : КНТ, 2011. – 208 с.
4. Капіца Ю. Захист комерційної таємниці в Європейських країнах та Україні [текст] / Ю. Капіца // Підприємство, господарство і право. – 2011. – № 11. – С. 16 – 20.

Допоміжна

1. Сляднева А.О. Определение понятия коммерческой тайны субъекта хозяйствования / А.О. Сляднева // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 9. – С. 40–43.
2. Мунтян В. І. Економічна безпека України / В.І. Мунтян. – К. : КВЦ, 1999. – 464 с.
3. Іваницька Н. Організаційно-правові засади захисту інформації з обмеженим доступом при укладанні господарських договорів / Н. Іваницька // Бизнес и безопасность. – № 4/2010. – С. 68–70.
4. Організаційно-правові основи захисту інформації з обмеженим доступом : навчальний посібник / за заг. ред. проф. В.С. Сідака– К. : Вид-во Європейського ун-ту, 2010. – 232 с.
5. Пригунов П.Я. Психологічні особливості рольової поведінки менеджера з безпеки підприємництва : автореф. дис. канд. психол. наук 19.00.06 / Нац. академія внутрішніх справ. – К. : Вид. Європейського університету, 2014. – 20 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Стандарти вищої освіти за спеціальністю 073 « Менеджмент » зі спеціалізації «Управління фінансово-економічною безпекою, магістр. – Рівне НУВГП, 2016.
2. Наукова бібліотека НУВГП – м. Рівне, вул. Олекси Новака,75
<http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>

Національний університет

3. Обласна наукова бібліотека. – м. Рівне, майдан Короленка, 6

[http: // www.library@libr.rv.ua.](mailto:www.library@libr.rv.ua)

Національний університет
водного господарства
та природокористування